

بیماری وبا (التور)

وبا ، بیماری اسهالی است که توسط باکتری به نام ویبریو کلرا ایجاد می شود. میکروب این بیماری بیشتر در آب وجود دارد و از طریق خوردن آب آلوده، پس از عبور از معده و روده تکثیر پیدا کرده و موجب ترشح سم و افزایش دفع آب و املاح از دیواره روده می شود که با علامت اسهال همراه است. بنابراین میکروب از طریق مدفوع انسان در محیط پخش شده و می تواند آب و غذا را آلوده کند . شایع ترین راه انتقال آن، آب آشامیدنی می باشد. افرادی که مبتلا به بیماری وبا شده اند به طور مشخص دچار اسهال آبکی همراه با از دست دادن آب بدن می شوند. وبا را می توان با مایع درمانی خوراکی یا تزریق و جایگزینی املاح درمان کرد.

روش های انتقال

وبا منحصرأ از طریق آب یا غذای آلوده منتقل می شود. انتقال، توسط تماس مستقیم فرد به فرد مانند تماس با بیمار به ندرت اتفاق می افتد.

شرایط محیطی مناسب برای شیوع بیماری وبا

مناطق که دارای آب سالم نیستند و بهداشت محیط مناسبی ندارند، در معرض خطر شیوع وبا هستند. این مناطق شامل نقاط شهری که آب آن به مقدار کافی کلرزی نمی شود و مناطق روستایی که به لوله کشی و چاه های حفاظت شده دسترسی ندارند و مناطقی که توالی و سیستم فاضلاب در آن ها معمولاً استفاده نمی شود، می باشد.

عوامل فردی موثر در شیوع وبا

عوامل فردی که موجب مقاومت در برابر بیماری وبا می شود شامل ایمنی ناشی از عفونت قبلی با باکتری وبا در مادر و تغذیه نوزاد با شیر مادر مذکور می باشد. از آنجا که عامل وبا در محیط اسیدی نمی تواند زندگی کند، بنابراین بیمارانی که داروهای آنتی اسید مصرف می کنند یا تولید اسید معده در آنها کم است ، برای ابتلا به وبا مستعدتر می باشند.

دوره نهفتگی

دوره نهفتگی معمولاً یک تا سه روز است که می تواند از چندین ساعت تا ۵ روز به طول انجامد. علائم بیماری ۲ تا ۳ روز طول می کشد که در بعضی از بیماران تا ۵ روز ادامه می یابد.

علائم و نشانه ها

علائم شاخص بیماری شامل اسهال آبکی، استفراغ و از دست رفتن آب بدن می باشد. شروع بیماری با اسهال آبکی حجیم، بدون تب و دل پیچه بوده و مدفوع حالت آب برنجی دارد. معمولاً بدون بو بوده یا بوی ماهی دارد . استفراغ و گرفتگی دردناک در پاها شایع می باشد. در موارد شدید بیمار دچار دل پیچه و درد دست ها و پاها می شود.

راه های پیشگیری

برای پیشگیری از بیماری وبا رعایت موارد زیر ضروری است :

(۱) آموزش و ارتقای آگاهی مردم بخصوص افراد پرخطر

۲) استفاده از آب آشامیدنی سالم

۳) در مناطقی که دسترسی به آب تصفیه شده و لوله کشی وجود ندارد و از آب چاه، آب تانکرها، آب چشمه ها و ... استفاده می شود ، حتما آب قبل از مصرف بایستی کلرزنی یا جوشانده شود.

۴) عدم تهیه مواد غذایی یا خوراکی از دست فروش ها .

۵) خودداری از شنا کردن در آب رودخانه ، جوی ها یا استخرهای آلوده.

۶) خودداری از مصرف یخ غیربهداشتی.

۷) خودداری از مصرف غذاهای آماده و غیربهداشتی مثل آب میوه، معجون، بستنی و ساندویچ.

۸) استفاده از میوه های شسته شده و سبزیجات ضدعفونی شده.

۹) شستن دست ها با آب و صابون قبل از تهیه، توزیع و خوردن غذا.

۱۰) شستن دست ها با آب و صابون بعد از رفتن به توالت .

۱۱) نگهداری مواد غذایی در یخچال و جلوگیری از در معرض مگس و آلودگی های دیگر قرار گرفتن مواد غذایی.

۱۲) استفاده از آب و غذای سالم هنگام سفر، استفاده از نوشیدنی ها و غذاهای با بسته بندی مطمئن.

وظایف مراکز بهداشتی و درمانی در رابطه با کنترل بیماری وبا:

۱) آموزش (پیشگیری ، سالم سازی آب و سبزیجات، دفع مدفوع به صورت بهداشتی).

۲) بیماریابی و تهیه نمونه از افراد مبتلا به اسهال در جمعیت بالای ۲ سال و ارسال سریع به آزمایشگاه.

۳) درمان و پیگیری بیماران اسهالی.

۴) مراقبت از آب (کلرسنجی، نمونه برداری، سالم سازی آب).

۵) کشف و گزارش بلافاصله طغیان های منتقله از آب و غذا .

۶) بهداشت خوراکی ها.

۷) گندزدایی مکان های آلوده و فاضلاب ها.

۸) تشدید مراقبت در مورد نحوه آبیاری سبزی کاران با آب سالم نه از فاضلاب.

رضا معصومی

کارشناس واحد پیشگیری و مبارزه با بیماری ها

منبع: آخرین دستورعمل های مرکز مدیریت بیماری ها